

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.RAP.2023/19-1728

Mersin, 4/04/2023

Konu: AB Yeşil Aklanmanın Önlenmesi ve Tamir Hakları Mevzuat Taslakları

Sayın Üyemiz,

Ticaret Bakanlığı'nın yazısına atfen TİM'den alınan yazıları konusu, Döngüsel Ekonomi Eylem Planı kapsamında, Avrupa Komisyonu tarafından 30 Mart 2023 tarihinde açıklanan Sürdürülebilir Ürün İnisiyatifi kapsamında, sürdürülebilir ve döngüsel ürünlere ilişkin AB düzeyinde ortak kurallar getirilmesi amaçlanırken, ürün içeriğine ilişkin doğru bilgilerin tüketiciye sağlanması ve yeşil aklamaların (green washing) önlenmesinin amaçlandığı aktarılmıştır.

Bu çerçevede, Komisyon tarafından Yeşil Dönüşümde Tüketicinin Güçlenmesine Yönelik Bir Direktif taslağı açıklanmış olup, taslak kapsamında tüketicilerin satın alacakları ürünün çevresel ayak izine, dayanıklılığına, tamir edilebilirliğine, geri dönüştürülebilirliğine ilişkin yeterince bilgilendirilmeleri ve Tüketici Hakları Direktifi ile Haksız Rekabet Direktifinin revize edilmesinin teklif edildiği belirtilmektedir.

Bahse konu yazıda devamla, Avrupa Komisyonu tarafından 2020 yılında yapılan bir çalışmaya göre, AB pazarında bulunan ürünlerde bulunan çevresel beyanların %53,3'ünün belirsiz, dayanaksız ve yanlış yönlendirici olduğu tespit edilmiştir. Gönüllülük esasında ürünlere koyulan çevresel beyanlara ilişkin AB düzeyinde kural bulunmaması yeşil aklamaya sebep olarak tüketicileri yanıltmakta ve gerçekten sürdürülebilir ürünler açısından dezavantaj doğurduğu belirtilmektedir.

Bu kapsamda, çevresel beyanların ispatlanmasına ve tebliğine ilişkin olarak Avrupa Komisyonu tarafından 22 Mart 2023 tarihinde Yeşil Beyanlar Direktifi Taslağı (Directive on Substantiation and Communication of Explicit Environmental Claims- Green Claims Directive) yayımlanmıştır.

Taslak kapsamında eko-etiket, organik gıda gibi AB mevzuatı ile düzenlenenler haricinde düzenlenmeyen alanlarda yer alan gönüllü beyanların ispatlanması ve tebliğine yönelik asgari gereklilikler getirilmekte olup, beyanların 'geri dönüştürülmüş plastikten üretilmiş tişört', '%30'u geri dönüştürülmüş plastikten üretilmiş ambalaj' gibi daha spesifik olarak ifade edilmesinin gerekeceği ifade edilmektedir.

Bu kapsamda, yeşil beyanların ispatlanabilmesine için beyanın bilimsel ve teknik bilgiye dayanması; yaşam döngüsü analizi kapsamında ürün performansına ve diğer alanlara etkilerinin gösterilmesi; bir mevzuatın zorunlu gerekliliği olmadığının gösterilmesi; ürünü diğer ürünlere göre çevresel olarak daha iyi yaptığının kanıtlanması; sera gazı emisyonlarındaki azalmayı şeffaf bir şekilde raporlaması; doğru birincil ve ikincil bilgiye dayanması gibi gereklilikler getirirken, yeşil beyanların tebliğinde geniş kapsamlı tebliğlerden kaçınılması, gerekli durumlarda tüketicilerin ürün kullanımı ile nasıl bir çevresel fayda oluşturduğunun açıklanması, beyana ilişkin tüm doğrulayıcı belgelerin sağlanması gibi kriterler getirildiği aktarılmaktadır.



Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.RAP.2023/19-1728

Mersin, 4/04/2023

Konu: AB Yeşil Aklanmanın Önlenmesi ve Tamir Hakları Mevzuat Taslakları

Ayrıca, hâlihazırda 230 farklı çevresel etiket olduğu göz önüne alınarak, taslak kapsamında tüketici açısından kafa karışıklığının önlenmesi amacıyla fazla etiket çeşidinin önüne geçilecek, AB düzeyinde belirlenenler hariç ulusal düzeyde yeni etiketleme getirilmesi yasaklanacak, yeni getirilecek özel etiketler ise ancak mevcut etiketlerin gerekli ihtiyacı karşılamadığının ispatlanması ile ön-onay sürecinden geçmeleri durumunda kullanılabilir.

Buna ek olarak, Komisyon tarafından açıklanan Ürünlerin Tamirine İlişkin Ortak Kurallar Direktifi (Directive on Common Rules Promoting the Repair of Goods) taslağı ile elektrik süpürgeleri, tablet ve akıllı telefonlar gibi ürünlerin yasal garanti kapsamında daha maliyetli olmadığı sürece yenilenmek yerine tamir edilmesi zorunlu hale gelirken, garanti süresi geçtikten sonra tüketicilerin ucuz ve kolay tamir imkânlarına ulaşmalarını sağlayacak kurallar önerilmiştir. Bu çerçevede,

- Ürünlerini tamir etmek isteyen üreticilerin kolaylıkla ilgiliye ulaşmalarının sağlanması, üreticilerin sürdürülebilir iş modelleri geliştirmeye teşvik edilmesi,
- Tüketicilerin kendi tamir etmeleri gereken ürünlere ilişkin önceden bilgilendirilmeleri,
- Çevrimiçi tamir platformu ile tüketiciler ve tamircilerin eşleşmesinin sağlanması,
- Tüketicilerin tamir koşullarına ve fiyatların ilişkin karşılaştırma yapabilmesi için Avrupa Tamir Bilgi Formu kurulması,
- Tamir hizmetleri için AB kalite standardı belirlenmesi gibi öneriler getirilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Dr. Osman ERŞAHAN
Genel Sekreter Yrd.

EK:

- 1- [Proposal for a Directive on Green Claims \(80 Sayfa\)](#)
- 2- [Proposal for Empowering Consumers \(30 Sayfa\)](#)
- 3- [Proposal for Repair of Goods \(31 Sayfa\)](#)

